

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ

Успішність реформи з децентралізації влади є запорукою розвитку свободи, демократії і громадянського суспільства в Україні. Децентралізація сприяє розосередженню політичної влади. Децентралізація влади є комплексним процесом, що характеризується зв'язком громада – держава – суспільство у їх природній єдності, і тут принципово важливо як ця зв'язок впливає на становлення громадянського суспільства як особливий тип суспільного устрою, що відстоює інтереси своєї громади.

Передача повноважень з центру на місця здійснюється шляхом децентралізації, що дозволяє привести послуги, які надає держава, у відповідність із потребами і запитами населення. Оскільки для процесу демократичного розвитку дуже важливий зворотний зв'язок між владою і громадянином – поінформованість громадян про дії влади та поінформованість влади про реальні потреби конкретного громадянина, то природно, що здійснити це найлегше на базовому рівні влади – місцевому, де громадяни і представники влади живуть поруч.

Децентралізація влади передбачає, що громади отримують не лише відповідальну місцеву владу, що буде спроможною, але й набір законодавчо прописаних інструментів впливу членів територіальної громади на місцевих чиновників. Задля того, аби держава не перешкоджала їх реалізації, вона має відцентровувати частину своїх функцій суспільству, а воно своєю чергою має створювати відповідні інститути, які б гарантували їм сталість та результативність функціонування. У зв'язку з загальним розвитком суспільства, його демократизацією, практично в усіх державах спостерігається певний конфлікт між відносно сталою та консервативною організацією влади та еволюційними тенденціями, які призводять до формування інститутів громадянського суспільства [3, с. 126].

Місце децентралізації влади у процесах становлення громадянського суспільства можна проаналізувати через відповідні її політико-адміністративні фактори, які забезпечують його активізацію. До таких факторів потрібно зарахувати:

– активізацію політичної участі громадян (місцева та регіональна влада надають громадянам більше порівняно із центральною владою можливостей для участі в політичному житті, що своєю чергою допомагає формувати більш вихованих та інформованих громадян);

– забезпечення максимальної «підзвітності» влади: місцеві та регіональні політико-адміністративні інститути традиційно стоять ближче до громадян, завдяки цьому вони більшою мірою здатні відгукуватись на їх потреби, що своєю чергою легітимізує демократичну підзвітність держави суспільству та дозволяє переконатись в тому, що влада не лише діє в загальнонаціональних інтересах, але й в інтересах конкретного регіонального співтовариства [2];

– посилення легітимності державної влади: фізичне дистанціювання громадян від центральних органів вдало відображається на оцінці їх рішень, оскільки рішення приймаються на середньому та низовому рівні інколи здаються більш легітимними [1];

– захист демократичних свобод, що стримує наступ центральної влади на права та свободи індивіда, зважаючи на те, що лише децентралізована влада здатна захистити своїх громадян, оскільки розподіл влад «по вертикалі», подрібнюючи моноліт державної влади, створює систему «стримувань та противаг», тоді коли централізація стримує антидемократичні рішення периферійних політико-владних інститутів. Зважаючи на те, що в системі демократичної організації публічної влади держави поділяються на децентралізовані та відносно децентралізовані, що обумовлено низкою факторів, які перебувають у прямій залежності із моделлю державного управління та рівнем розвитку громадянського суспільства, можна ідентифікувати відповідну функціональну роль децентралізації влади щодо становлення громадського суспільства [4].

Демократизація та залучення громад до самоврядування є необхідною складовою процесу децентралізації. Громадянське суспільство в Україні має перспективи помітного, свідомого розвитку. Залишаються враження що й надалі громадяни висуватимуть свої інтереси проти так би мовити необдуманих дій владних органів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бьолер Д. Ответственность за общественное и общественность [Текст] / Д. Бьолер. М.: Филос, 2014. 357 с.
2. Габермас Ю. Залучення іншого. Студії з політичної теорії [Текст] / Ю.Габермас. Львів: Астролябія, 2006. 416 с.
3. Сергієнко Т.І. Державне управління як один з чинників державотворення України // Збірник наукових праць Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - Запоріжжя, ЗДІА. випуск №20. 2005. С. 125-137.
4. Хеффе О. Политика. Право. Справедливость. Основоположения критической философии права и государства [Текст] / О. Хеффе. М.: Гнозис, 2014. 328 с.